

Riziká infekčných chorôb v materskej škole

Ochrana zdravia detí v rámci ich pobytu v materskej škole je legislatívne upravená na úseku verejného zdravotníctva zákonom č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde je v § 24 („Zariadenia pre deti a mládež“), v ods. 6, písm. b) uvedené, že v predškolskom zariadení môže byť umiestnené len dieťa, ktoré neprejavuje príznaky prenosného ochorenia.

Prakticky sa na zabezpečenie tejto zákonnej povinnosti každodenne realizuje vo všetkých predškolských zariadeniach pred vstupom dieťaťa do kolektívu **tzv. ranný filter**. V predpise sa ďalej uvádza, že fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktoré prevádzkujú predškolské zariadenie, sú povinné zabezpečiť, aby skutočnosť, či zdravotný stav dieťaťa umožňuje jeho prijatie do zariadenia, zisťovala každý deň zodpovedná osoba pred prijatím dieťaťa do zaradenia. Takisto je povinný zabezpečiť, aby osoba zodpovedná za každodenné prijímanie detí do zariadenia prijala dieťa podozrivé z ochorenia iba na základe vyšetrenia jeho zdravotného stavu príslušným ošetrojúcim lekárom a takisto zabezpečiť izoláciu dieťaťa od ostatných detí, ak dieťa počas dňa prejavilo príznaky akútneho prenosného ochorenia, dočasný dohľad nad ním a okamžité informovanie zákonného zástupcu dieťaťa.

Nástrojom na kontrolu dodržiavania zákonom ustanovených povinností je výkon štátneho zdravotného dozoru orgánmi verejného zdravotníctva.

Najrizikovejšie sú deti v materských školách

Materská škola predstavuje pre malé dieťa potenciálne rizikové prostredie v súvislosti s možným šírením niektorých infekčných, resp. parazitárnych ochorení.

Malé deti je veľmi ťažké uchrániť pred chorobami, pretože neustále na niečo siahajú, strkajú všetko do úst a v kolektíve detí sa tak ľahko šíria infekčné ochorenia. Deti majú odlišnejšiu bakteriálnu flóru ako dospelí a zároveň nedostatočne vyvinutý imunitný systém, ktorý je v tomto období mimoriadne zraniteľný.

Doc. MUDr. Jana Hamade, PhD., vedúca odboru hygieny detí

a mládeže Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky vysvetľuje: „*Ked' sa organizmus zoznámi s určitým prostredím v kolektíve, napr. v materskej škole, vytvorí si odolnosť proti určitým patogénom a priebeh ochorenia už potom nie je tak závažný a početnosť sa zmierni. Z tohto dôvodu bývajú deti po nástupe do materskej školy často choré, kým si na bakteriálnu flóru v tom ktorom kolektíve zvyknú a získajú odolnosť*“. Deti v školách sú tak už odolnejšie voči rizikovým faktorom ako tie, ktoré začínajú navštevovať predškolské zariadenia.

Z detských ochorení k najčastejším patria ochorenia horných a dolných dýchacích ciest, niekedy spojené s kožnými vyrážkami, ochorenia tráviaceho systému a parazitárne ochorenia.

Ochorenia dýchacích ciest

Medzi najčastejšie detské ochorenia patria zápaly slizníc horných dýchacích ciest. Väčšinou ide o banálne ochorenie nosohltana, ktoré sa však v detskom veku môže skomplikovať rozšírením infekcie do stredného ucha, prínosových dutín, hrtanu a priedušiek, prípadne do pľúc. Vzácnne môžu byť príznaky kataru horných dýchacích ciest prvými príznakmi zápalu mozgových blán.

Pôvodcami ochorení bývajú vírusy, alebo baktérie a nákaza sa obvykle šíri kvapôčkovou infekciou. O spôsobe liečby rozhoduje vždy pediater, ktorý v rámci diferenciálnej diagnostiky rozlíši, o aké ochorenie ide a podľa toho určí liečbu. V prípade vírusových ochorení stačí symptomatická liečba, spojená s podávaním čajov, vitamínov a liekov proti horúčke. Pri bakteriálnych ochoreniach je nevyhnutná antibiotická liečba. V oboch prípadoch je však potreba izolácia dieťaťa v domácom prostredí (pokoj na lôžku) a jeho návrat do kolektívu až po úplnom vyliečení.

Príliš skorý návrat nedoliečeného dieťaťa do materskej školy jednak predlžuje jeho rekonvalescenciu a zároveň zvyšuje riziko nakazenia ostatných detí.

Súčasťou prevencie vzniku infekčných ochorení v kolektíve detí materských škôl je okrem iného edukácia detí v zmysle osvojenia si správnych hygienických návykov a vzdelávanie rodičov k zodpovednému prístupu k zdraviu svojich detí (do kolektívu zaradiť iba zdravé dieťa, využiť možnosti plného zaočkovania dieťaťa, otužovanie detí spôsobmi primeranými veku a pod.), na ktoré Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky neustále apeluje.

Mgr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD., MPH, MHA
hlavný hygienik Slovenskej republiky

